

Primorski List

Poučljiv list za slovensko ljudstvo na Primorskem.

Vse za vero, dom, cesarja!

I Z H A J A vsaki četrtek ob 5. pop. Rokopisi se ne vračajo.
Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
C E N A za celo leto 6 kron, za pol leta 3 krone. Za manj premožne 4 krone za celo leto.

N A R O Č N I N O in oznanila sprejema upravništvo v Gorici na Placuti št. 12.
R O K O P I S E sprejema uredništvo v Gorici, Dvorišče sv. Hilarija št. 7.

Naše deško semenišče.

V pastirskem listu, kateri so nam prebrali v nedeljo, je naš prevzorni kardinal razkril rano, za katero od nekdanj peša naša škofija in ljudstvo. Ta rana je *pomanjkanje duhovnikov*. Mi smo vže enkrat, — ko je prevzorni kardinal nakupil za deško semenišče Villa Boeckmann, — povdarjali, da naše ljudstvo ni prav za prav še nikoli imelo dovoljnega števila svojih duhovnikov. To je pa za vsako ljudstvo veliko zlo, iz katerega izvirajo pogubne posledice v vseh ozirih.

To veliko zlo bi naš vneti višji pastir rad odvrnil od goriške škofije za vselej. V ta namen želi razširiti deško semenišče, da bi v njem hranil in šolal mladeniče, ki so dobrega srca in dobre glave in kažejo veselje do duhovskega stanu. «V cvetoh škofijah» pravi, «so vže ustanovili velika deška semenišča. Tako ima *briksenska* škofija na Tirolskem deško semenišče za 280 gojencev z 21 profesorji in prefekti; *tridentinska* za 300 gojencev s 23 profesorji in prefekti; *solnograška* za več ko 160 gojencev z 20 profesorji in prefekti; *linška* za 330 gojencev s 25 profesorji in prefekti, celovška za 164 gojencev i. t. d.»

Kar so drugod vže pred leti začeli in dovršili, to je zdaj tudi za našo nadškofijo sveta in gotova dolžnost. Imamo sicer deško semenišče... toda to naše deško semenišče s komaj 66 gojenci je vsaj za polovico premajhno. — Solnograd, ki ima le malo več duš (247.000) ko naša škofija, ima 160 gojencev. Treba je torej, da napravimo večji zavod, da bomo mogli vdobivati iz njega leto za letom dovoljno število bogoslovcev, gorečih, požrtvovalnih duhovških kandidatov.

Skrbimo tedaj vsi, — vsaki po svoji moči in priložnosti, — da bo beseda prevzornega kardinala kmalu dejanje. Naše misli naj bodo obrnjene tja na prijazen hribček (Zemljarsče), s katerega vži-vaš krasen pogled na mesto in skoraj na celo deželo. Tam se ima dvigniti novo poslopje, v katerem se bodo šolali in odgajali duhovniki našega ljudstva.

Občni zbor delavskega društva.

Dr. Jos. Pavlica pravi dalje: Stranka, katera s kolom bije po *krščanskem* socializmu, ta stranka — dr. Tuma — odobrava in hvali revolucionarno delavsko organizacijo t. j. socialno-demokratsko in anarhiško, ker druge revolucionarne delavske stranke sploh ni. „Pravo delavstvo — piše „Soča“ — mora biti revolucionarno“. Pri srcu so „Soči“ ti revolucionarji (socialni

demokratje in anarhisti), 1. ker se vojskujejo proti hijerarhiji t. j. proti papežu, škofom in duhovnikom. 2. proti birokraciji t. j. proti njim, ki imajo politično oblast: proti kraljem, knezom in njih vladam. 3. proti plutokraciji t. j. proti njim, ki imajo kupe zlata in ž njim vladajo.

In res so soc. dem. in anarhisti polni sovraštva proti papežu, proti škofom in duhovnikom in bi radi vničili njih oblast. Vsaki drugi stavek iz njih ust je kletvina na Boga in cerkev. Cerkevne služabnike (hijerahijo, pravi „Soča“) bolj sovražijo ko kapitaliste, a stranka dr. Tuma to stranko hvali in spodbuja prave slovenske delavce, da naj se pridružijo tej revoluciji. temu puntu in sovražstvu proti Bogu in cerkvi?! Trgovsko društvo vodi torej duh Edbina Kristana! — Vprašam, ali ni to čudno od gospodov, kateri so se še nedavno bratili z duhovniki? S kakšnim srcem in s kakšnim namenom so se bratili z nami ti prijatelji anarhistov in sutarjev proti cerkvi? — Ali ni pa tudi naravnost nesramno trditi, da so delavci opravičeni puntati se proti cerkveni oblasti, katero je Jezus Kristus postavil? Ali ni nesramno trditi, da papež ali škofje so krivi nesreče ubožnega ljudstva? Ali ni ravno papež Leo XIII se zavzel za delavstvo?

Drugo znamenje revolucionarne delavske stranke je upor (punt) proti državni oblasti in sicer proti vsaki. Iz sovraštva do oblasti so socialni demokratje in anarhisti — bistvene razlike med njimi ni — umorili vže več cesarjev in kraljev, več predsednikov republik in ministrov i. t. d. Tuda ta revolucija je „Soči“, simpatična. Mi pa vemo, da revolucija proti cerkvi in državi je le pesek v oči in zakaj? Zato da ljudstvo odvrnejo od boja proti plutokraciji t. j. proti kapitalizmu. Ta boj proti zlatemu teletu pa ni revolucionaren — kakor meni „Soča“ — ampak pravičen in pošten, ker to ni človeško in krščansko, da denar izkorišča človeka, ki je po božji podobi ustvarjen. Ako se ljudstvo dvigne proti roparjem, kateri mu iz varne zasede ropajo in kradejo, ni to revolucija ampak pravična obramba. Kapitalisti odurahi pa so pravi roparji in boj proti njim je torej opravičen. Mi smo to vedno povdarjali, da se v tej reči zlagamo s socialno demokracijo in za to so nas kranjski liberalci imenovali anarhiste, a goriški liberalci opravičujejo anarhiste, če se gre za boj proti kapitalizmu na Francoskem ali Angleškem, toda na Slovenskem je greh z mazinem zganiti proti njim. Sicer ni izključeno, da bodo za 14 dni pisali ravno nasprotno, ker vže v isti številki 18. ima „Soča“ na drugi strani članek, v katerem v grob zaklinja vsaki socializem, brani pa — judovstvo. Zato ima vsaki list

dve strani, da se na prvo zapiše rdeče, na drugo črno!

Nadalje pravi pisatelj v imenu svoje stranke, da je tudi on za organizacijo delavca tudi v splošnem pomenu, kakor se ga rabi pri nas... Smoter (namen) pa, kateri moramo imeti pri organizaciji tega delavstva v širšem pomenu ne temelji na onih velikih nagibih (revolucionarnih) proti cerkvi in državi, ki dvigajo pravo delavstvo sveta proti velikemu kapitalu, marveč vodi nas načelo humanitete (človekoljubja), marveč zboljšanje gmotnega (telesnega) in нравstvenega (lepega obnašanja) položaja tega delavstva. Da to doseže, mu priznavamo tudi lastno organizacijo. Ta splošna organizacija postaja važna za Gorico etc. etc.

Ko sem to bral sem si mislil: O kako lahko bi se ljudje sporazumeli, ako bi imeli dobro voljo in bi si ne bili eden drugemu nevoščljivi! Vprašam g. pisatelja: ali nima naše društvo isti namen, kateri on hvali, namreč zboljšanje telesne blaginje in lepega krščanskega obnašanja? Čemu se torej zadira v nas?

Poslušajte, kako maže čast naših oseb. Pravi, da smo nepoklicani vmeševalci, hinavci, katerih se morate ogibati, ker nimamo nikake zveze z vami, pravi, da smo krivi proroki in da naše delo za vas je vse skupaj le slepilo jednega dela našega naroda, ki naj bi s svojo številnostjo in če bi bilo treba s fizično silo pomagal krivim prorokom in strankarskim špekulantom — na krmilo.

Tukaj je mož poyedal, zakaj se njemu gre — za krmilo, in ker se boji, da mu je kedo prevzame, za to snuje načrte in blati osebe. Očitno je, da se mu zdim tudi jaz nevaren človek. Za to pa me mora sumničiti, mazati in blatiti po časopisih, jemati mi čast in poštenje pred svetom, če prav mu nisem nič zalega storil in vse to v imenu stranke dr. Tume! Le tako naprej, ali pozivljam pisatelja, da pove, zakaj smo mi duhovniki nepoklicani vmešalci pri delavski organizaciji, kateri je po njegovih besedah namen tudi нравstvenost (t. j. lepo krščansko obnašanje). Ali pojdete morda na Kitajsko po mandarine ali v Indijo po bramine, da bodo učili delavsko ljudstvo čednosti in poštenja, ko boste pregnali nas, katoliške duhovnike??

Zakaj pa ni liberalna stranka nič storila za ubogo delavsko ljudstvo na Slovenskem in je vse delo prepustila katoliški stranki in zlasti duhovnikom?

Sklep moj je: Slovenci ne odbivajmo si iz same nevoščljivosti in osebne mržnje duhovnikov, ampak recimo rajše: Bog daj Slovincem veliko

L I S T E K

Mane, tekkel, fares.¹⁾

Meni gre maščevanje, jaz bom povrnil, pravi Gospod. (Rim 12, 19)

N E R O N.

Zyer v človeški podobi je bil rimski cesar Neron, ki je vladal od l. 54. po Kr. do 68. V njem so bile posebljene vse strasti. Pohotnost, grozovitost, častihlepnost so strašno gospodarile na njegovem dvoru.

Svojo lastno mater Agripino je dal trinog z mečem usmrtiti. Svojo ženo Oktavijo je iz pohotnosti zavrgel in spravil ob življenje. Zastrupil je Britanika, sina največjega svojega dobrotnika Klavdija, kateri ga je bil posnil. Brez sramu se je pajdašil z ničvrednimi ljudmi.

Necega dne najme grozovitež neke propalice ter zaukaže zažgati lepo rimsko mesto. Mikalo ga je videti, kako je bilo približno takrat, ko je gorelo trojansko mesto. Bral je pri grških in rimskih pesnikih mnogo o tem strašnem požaru, hotel je tudi videti kaj podobnega. Temen

¹⁾ Mane — sešel je Bog tvoje kraljestvo. Tekel — pretehtal te je. Fares — razdelil je tvoje kraljestvo in je dal sovražnikom.

dim se je pričel valiti po rimskem mestu, a hipoma je zažarilo vse v plamenu. Vse po mestu je vpilo v strahu in grozi, vse je tekalo obupno kakor brez glave. En sam človek je bil v Rimu ki se je srčno radoval strašnega prizora. Bil je cesar Neron, ki je zrl iz svoje palače po ognjenem morju in prav zadovoljen brekul na svoje citre!...

Skoro osem dni se ni dal udusiti požar. Daleč na okoli se je videlo mesto krasnih palač — le groblje in pepel.

Rimsko ljudstvo je bilo vsled tega nezasišnega slodejstva silno razkačeno na cesarja. A Neron si je znal iz zadrege pomagati.

„Da bi zamoril Neron govorico — tako piše rimski zgodovinar Tacit — obdolžil je druge in kaznoval je z najbolj izbranimi mukami one, ki se splošno kristijane imenujejo“. Lahkoverno ljudstvo je obrnilo svoj srd na kristijane, katere so sploh čitili, ker se niso hoteli vdeleževati njihovega nesramnega bogoslužja.

Cesar je izdal po celi državi ukaz, naj se kristijane tira pred sodišča, se jih prisili k poganstvu, ako ne, naj se jih na smrt obsodi.

O, tu se je začelo neusmiljeno klanje v Kristusovi čredi! Neverjetno je, koliko kristijanov so po nedolžnem za časa tega preganjanja umorili. Rim je postal klavnica kristijanov.

Pojdi na glavni trg ia tužen prizor se odpre tvojim očem.

Nečloveški beriči mečejo v živalske kože odete kristijane mej razdražene pse. Ti jih grizejo in trgajo, dokler je še kaj življenja v njih.

Pojdi na obrežje reke Tibere, in glej, kako mečejo bolj slabotne žrtve krščanske v peneče valove deroče Tibere.

Pa zopet vse dere po ulicah, vse meščanstvo hiti proti gledališču. Kaj zanimivega se bo neki danes predstavljalo?

Cesar Neron bo Rimljanom privoščil mnogo lepe zabave. Glej, v spodnjih prostorih, v areni, stoje nežne device krščanske, krotke žene, — pa krepki vzorni možje in mladeniči krščanski. O, to niso navadni ljudje, katere gleda danes cel Rim. Kako vzdigujejo svoje roke in oči proti nebu, kako mirno in zavestno se vedejo! Kar se odpre na drugem koncu železni zastor, s silnim rujojenjem priskočijo izstradani levi... Le par trenutkov, le še klic: Hvala Tebi Jezus, Sin Božji — in vse je utihnilo, levi obirajo še kosti ubogih kristijanov....

Človeške krvi sito rimsko ljudstvo pa je k prizoru ploskalo z rokami....

Zopet se gnete občinstvo, sedaj pa okoli mamertinske ječe v vnožju Kapitola.

Sredi množice peljejo apostola sv. Petra in Pavla, slišijo se kliči: „V smrt ž njima!“ Res na smrt sta obsojena, na zadnji poti sta sedaj.

duhovnikov, ki bodo imeli goreče srce za ubogo Slovensko ljudstvo! (Živahno ploskanje).

Nato je društveni podpredsednik **Janez Lovišček** govoril o mali hranilnici, katero naj bi društvo vpeljalo, da bi iz nje lahko posojalo potrebnim po 2—10 gl. Udje bi vlagali po malem, (po 10—20 kr.) ali nabralo bi se vendar veliko. Zbor je ta predlog sprejel in upamo, da hranilnica bo kmalu osnovana.

G. ravnatelj **J. Hrovatin** je izrekel govornikom zahvalo, čemur so zborovalci burno pritrdili.

G. predsednik spodbuja k stanovitnosti in za zglede imenuje papeža **Leona XIII.**, kateri bo obhajal dne 20. t. m. 22-letnico, odkar je bil izbran in 3. marca 22-letnico odkar je bil kronan za papeža, a 2. marca bo dopolnil 90. leto. Imeli bomo dne 4. marca sv. mašo za zdravje tega velikega prijatelja delavcev. Zborovalci so novdušeno zaklicali: Živio **Leo XIII.**

POLITIČNI PREGLED.

Državni zbor. V prvi seji državnega zbora je bilo od začetka vse gladko. Ko pa je prišlo na dnevni red uprašanje o stavki premogarjev, je povzročil govor ministra **Giovanellija** tako razburjenost med socialisti, da je moral predsednik zaključiti zborovanje. **Giovanelli** se je namreč izrazil, da se vlada ne more za sedaj pečati s premogarji. Vlada mora najprej poznati razmere, a to ni mogoče brez trimesečne priprave. Nato so socialisti upili: „Torej tri mesece naj čaka 70.000 delavcev brez kruha, dokler se zljubi vladi jih rešiti. To je sramotno! proč s tako vlado!“ i. t. d. Ker ni bilo upitju ne konca ne kraja se je seja zaključila. Druga seja je bila v ponedeljek. Ker je bilo ob istem času zasedanje v Nižjeavstrijskem deželnem zboru, so protestovali nekateri nemški poslanci proti otvoritvi državnega zbora, a nanje se ni nihče oziral. Predsednik zbornice pl. **Fuchs** je opominjal navzoče k rednemu delovanju. Prišlo je najprej do glasovanja glede stavke premogarjev. Večina je ovrгла nujnost obravnave tega uprašanja. Češki poslanci so izjavili, da ne bodo glasovali za novi zakon vojaških novincev, ker, dasi niso proti avstrijski vojni, ne smejo vlade podpirati, dokler se ne popravijo krivice, katere so se godile posebno českim novincev, kateri so bili radi edine česke besede „zde“ obsojeni na večmesečno ječo. Nato se je oglasil poslanec **Pochler**, kateri je vlado oostro napadal, ker dovoljuje angleškim agentom kupovati konje v Avstriji za vojsko proti Buro. Avstrija je tolikokrat izjavila, da bo nevtralna v južno afrikanški vojski, a vendar s tem podpira Angleže proti nedolžnim Buro. A mi dostavljamo: Nadaljevanje konjske kupčije z Angleži bi bilo za Avstrijo tudi skrajno nevarno, ker so vse druge države razen Italije na strani Buro.

Novi volilni red za Dunaj je že potrjen. Vlada je samo nekaj manj važnih točk spremenila. Ta poraz jezi dunajske liberalce in demokrate, kateri bi najrajše raztrgali v kose župana dr. **Luegerja**, voditelja krščanskih socialistov. Bile so na Dunaju tudi velike demonstracije proti novemu volinemu redu, a policija je razguala od liberalcev nahujskano druhal.

Turčija je v zadnjem času v hudizadregi. Dovolila je nekemu nemškemu društvu, da gradi železnico v Siriji in Mezopotamiji. Rusi zahtevajo zdaj zase pravico do železnice iz Carigrada v Perzijo. Turčija se bo pač morala udati.

Rusija je plačala Angliji vse, kar dolguje Perziji angleškim bankam. Vsled tega so se Angleži prestrašili in mislili že, da jim Rusija napove vojsko. A miroljubni car je zagotovil, da se ne bo utikal v vojsko Angležev in Burov. Pri

Sv. Pavlu odsečejo glavo, sv. Petra so križali z glavo k tlom obrneno.

Ljudstvo je zrló — in strmelo nad potrepeljivo in mirno smrtjo kristijanov...

A ne le dan, tudi nočna tmina služiti mora poganskim črnim naklepom.

Na voglih mestnih ulic so postavljene po noči čudni kipi, gorijo svetlo kakor baklje. Da baklje... a te baklje so žive! Kristijani zašiti v vreče, pomazani s smolo in voskom in ti gore tako močno, da jemljejo človeku vid. Ubogi kristijani, kako vas trpinčijo trinogi, ker niste hoteli zatajiti Kristusa!

Kam naj se človek poda, da bi ne gledal takih groznih iger? Morda na dvorni vrt, na sprehajališče **Neronovo!** Le veselje tam odmeva, ne bo slišati ječanja. **Neron** je povabil rimske mogotce, ki se zabavajo ob polni muzi. Vrt je kaj močno razsvetljen... A baklje? Baklje so žive, so enake onim zunaj, kristijanov trupla gorijo. O, to je **Neronu**, to njegovim gostom v največjo zabavo!

Toda sredi te zabave se je pokazala tudi **Neronu** pišoča roka: „mane, tekel, fares“.

Glej, proti tistemu, ki je z obrekovanjem nahujskal ljudstvo proti kristijanom, se je isto ljudstvo uprlo pod vodstvom prokonzula **Galbe**...

sklepu miru bo pa gotovo Rusija igrala važno ulogo.

Vojska v južni Afriki. V zadnjem tednu v Afriki je bil strašen boj, ne boj, mesarsko klanje. Angleški vojskovodja **Roberts** je zasledoval zadnji del burske armade, katera je bila pod poveljem generala **Cronje**. Angležev je bilo nad 56.000 mož, a vendar so se jim ustavljali 3.000 Burov, cel teden. Že prvi dan je brzojavil angleški vojvoda **Roberts**, da se ne bodo mogli Buri braniti več ko en dan. Angleži so pričakovali vsaki hip, da se uda burska armada. Boj, ki so ga prestali Buri pod poveljem generala **Cronje** je res junaški. Buri so odbili vsaki dan in vsako noč brezštevilne napade devetnajstkrat močnejšega sovražnika. Angleži so jim ponujali zdravniške pomoči za ranjence, a Buri so to odklonili. Angleži so dovolili ženam, katere so bile v precejšnjem številu v burskem taboru, da smejo oditi, a burske žene so rekle, da hočejo se svojimi možmi ali zmagati ali umreti. V torek zjutraj pa se je armada **Cronjeva** vendar udala in sicer na milost in nemilost. Angleška zmaga pa je drago ukupljena. Angleži so zgubili več tisoč mož in 100 častnikov. — Med tem so premagale druge burske čete Angleže na vseh straneh. Na jugu in zahodu bojišča so Buri potolkli angleške armade. V Natalu se trudi angleški general **Buller**, da bi premagal Bure in osvobodil **Ladysmith**, a zaman! Na meji transvalski čaka zdaj Angleže do 100.000 Burov.

Zakaj se duhovščina vtika v volitve.

Liberalcem in sploh nasprotnikom duhovnov nič bolj ne preseda, kakor to, da se duhovščina udeležuje volitev bodisi s prigovarjanjem, s dobrim svetom ali pa tudi dejanski. Vedno in povsod slišimo ugovore: duhovniki naj ostanejo v cerkvi, naj učijo kerščanski nauk, naj spovedujejo, krščujejo, previdavajo bolnike, posvetna opravila in zadeve pa naj prepustijo svetnim državljanom. Ali imajo prav? Vsak liberalcec poreče: da. Mi smo pa drugačnega mnenja, ker smo prepričani, da volitve niso po vsem svetne zadeve, ampak, da se dotikajo tudi cerkve in verskega življenja.

Vzemimo najprej občinske volitve. Ali more biti dušnemu pastirju vse eno, kdo bode izvoljen v občinsko starešinstvo, kdo bode občinski predstavnik? Ne! Kajti občinskim zastopnikom ni naloga samo oskerbovati občinsko premoženje, skrbeti za ceste, poti, mostove i. t. d., ampak izročena jim je tudi policija zaradi lepega in uravnega vedenja, posebno pa nadzorstvo nad krémami. Naj dušni pastir še tako lepo v cerkvi propoveduje in učí kerščanski nauk, kaj pomaga to, ako ga pa verniki ne poslušajo, ako v času službe božje po krémah posedajo, popivajo in igrajo. Vse takošne nerednosti zabranjevati ima dolžnost in oblast pa le občinski predstavnik, ker njemu je izročena krajna policija. Denimo pa, da silijo na krnilo take osebe, o katerih je obče znano, da ne le ne bodo nerednosti v občini zabranjevale, marveč jih še celo pospeševale, ali more potem pameten človek duhovniku, ki je prvi čuvaj nrvnosti in kerščanskega ponašanja svojih vernikov, zameriti, da se zato poteguje, da bodo na čelu občini pametni in pošteni možje?

Gospodje nasprotniki! Bodite preverjeni, da duhovnikom ni do vlade in „komandiranja“, ampak le do tega, da jim občinski predstojniki ne podirajo, kar oni v cerkvi zidajo. To, in le edino to, je vzrok, da se duhovniki vtikajo v občinske volitve, kjer potreba nanese. Kjer pa take potrebe ni, kjer dobri župani svojega dušnega pastirja podpirajo in mu na roko gredo, tam lahko tudi duhovnik molči in je vesel, da ima občina tako vrle voditelje. (Dalje prih.)

Kristijano je zval sovražnike rimske države — njega je senatski zbor proglašil sovražnikom rimskega ljudstva ter odločil, naj se ga pahne iz tarpejske pečine...

Pred njim so morali bežati kristijani, potikali so se po skrivališčih, kjer so jih pogosto vohuni zasacili, — a sam je bežal liki „ubežni kralj“ na deželo. Skrival se je v neki hiši, kakor ubegla zver v brlogu...

Kar se zasliši peket konjskih kopit. Cesar ves prebledi, ve, da so mu sovražniki za petami. Vže so skoro pri hiši. Tu zdaj zgrabi **Neron** s tresočo roko morilno orodje, zasadi si je v prsi. Pomagal mu je pri tem zadnjem zlodejstvu neki grški pisar. Kri se mu zlije iz rane, **Neron** omahne — in umra... potapljač se v lastni krvi.

Evo naščevanje za nedolžno preliho kri, za kri sv. Petra in Pavla in nešteti mučnikov.

Neronovo truplo se zažgali, njegovo „zlato hišo“ upepeli in podrli do tal. Ali ni bil to prst Božji? „Z isto mero, s katero meriti, se vam bo povrnilo“.

O **Neronu** ni več sledu, njegov prah se je zgubil, kakor cestni prah v hudem pišu. Ostanke krščanskih mučnikov pa hodijo še dandanes v Rim častit verniki iz vseh delov sveta.

DOPISI.

Št. Andrež. Minuli teden smo začeli razdirati častljivo cerkev sv. Andreja. V začetku je bila v Št. Andrežu le mala kapelica, posvečena sv. Andreju. Ta kapelica je bila gotovo med najstarejšimi svetišči goriške nadškofije. Leta 1668. so to kapelico podrli in sezidali dosedanjo lično cerkev, katera je pa zdaj bila za Št. Andrežko ljudstvo mnogo premajhna. Težko nam je bilo pri srcu, ko so jo zidarji začeli razdurati, ker smo se spomnili, da so naši očetje v njej 237 let častili živega Boga in ga prosili za blagoslov, ki ga je v obilni meri rosil na Št. Andrežko občino.

V nedeljo so preč. g. vikar prenesli najsvetejši sakrament v procesiji v staro šolo, kjer je za silo napravljen altar. Tu se bo opravljala služba Božja, dokler ne bo sezidana nova večja cerkev. Načrt za novo cerkev je krasen. Izdelal ga je cerkveni inženir **Pascher** iz Gradca. Želimo le, da se načrt točno in do pičice izvrši. Št. Andrež, ki je tako važna občina v goriški okolici, naj ima tudi dostojno cerkev!

NOVICE.

Sv. maša za Leona XIII. V zmislu sklepa občnega zbora bo imelo katoliško delavsko društvo sv. mašo za zdravje in srečo sv. očeta **Leona XIII** v nedeljo, dne 4. marca, v cerkvi sv. **Ivana**. Ob 9^{1/2} bo govor in potem sv. maša z domačim petjem. Govoril bo preč. g. kanonik dr. **Sedej**.

Delavci, pridite vsi molit za očeta, ki je krepko povzdignil glas za vaše pravice!

V Gorici. Imeli bomo v kratkem dopolnilne volitve za mestni svet. Volilne liste bodo razstavljene na magistratu od 1. marca štiri tedne in sicer od 9 do 12 predp. in od 3 do 6 pop. Rok za reklamacijo bo od 29. marca do 5. aprila. Bog zna, ali ne pride še par židov v mestni svet.

— Porotno zasedanje prične dne 7. maja. Predsednikom je izvoljen g. dvorni svetnik vitez **Defacis**, namestnikoma pa svetnika **Schmarda** in **Zörrer**.

V Trstu. Na debeli četrtek dne 22. m. m. je bila v tržaški sirotišnici običajna večerja, katero priredi vsako leto uprava tega zavoda starčev in otrokom, ki so v njem na hrani. Navzoč je bil letos tudi župan dr. **Dompieri** in poslanec **IV.** okoličanskega okraja g. **Franc Dolenc**, ki je tudi nadzornik ali starešina zavodu. Koncem večerje je g. župan izrekel priznanje upravi in se obrnil do g. **Dolenc**a s temi besedami: „Pijem tudi na zdravje naših dobrih okoličanov, želeč, da bi vladali vedno najboljši odnošaji med njimi in meščani“.

Videti je, da je župan dr. **Dompieri** plemenit značaj, ki noče nič vedeti o nestrpnosti laških iredentovcev nasproti Slovincem.

Volilna agitacija za občinske volitve v Trstu. Gibanje med tržaškimi Slovinci je zelo živahno. Vložili so okolu 500 reklamacij proti izpuščenju iz volilnih list.

V nedeljo dne 4. t. m. popoldne priredi politično društvo „**Edinost**“ javen ljudski shod v **Bazovici**. Na dnevnem radu je pogovor o občinskih volitvah.

† **Simon Rožanc**, krojaški mojster v Gorici, je umrl po mučni bolezni dne 25. t. m, star 65 let. Ranjki je bil pravi mojster, izkušen človek in poštenjak; več let je bil ud družbe sv. **Vincenca** v podporo revežem. N. v. m. p.

Sedlo pri Kobaridu. V zadevi sv. misijona smo dobili še te vrstice. — Zblaznela ženska ima sestro, ki je tudi bila znorela, dasi živi drugje in ni bila pri misijonu. Tudi v prjšnjem rodu je bilo več takih oseb pri oni hiši; tako trde oni, ki poznajo to rodbino.

Znano je, da posebno oo. lazaristi več delujejo z molitvijo in mirnim poukom, kakor s strahanjem. Če je pa včasih tudi to poslednje potrebno, menda ne bodo duhovni gg. hodili vprašat kakega puhlega „modrijana“. Sv. **Lignorij**, ki nekaj velja v tem pogledu, priporoča pogoste govore o 4 poslednjih rečeh. In naše ljudstvo še ni pameti zapilo ali vere izgubilo, da bi se dalo voditi od kakega domišljavega napihujenca celo v cerkvenih in dušnih rečeh.

Se vè, razsvitljenim ljudem, ki morda ne znajo več 6 resnic, pa hočejo v svojem veličju vse presojevati, ki po svoje „sveto služijo sveti domovini“, — takim blestečim zvezdam se ne sme govoriti o tem. Hvalili bi le takega, ki bi govoril o kajnitú, ali ne vem o čem? — Huda je blaznost, a hujska je (moralna) steklost. Filozof **Joubert** je dejal od smrti: Vsi filozofični sistemi ne veljajo toliko, kot ena strau katekizma. **Brezverski Gambetta**, ki je bil nekaterim vzor, je zdihoval ob smrti: O, kako strašna je smrt, o kako strašna je smrt! Varujte se — **Volterjeve** osode!

Slovenska umetnica góna Henrika Šantel je razstavila v Šolskem Domu štiri prekrasne slike. Prva: Veselje angelov nad Marijo Devico in druga: Sveta družina se prikaže sv. Kajetanu, sta na prodaj in sicer prva za 170 gl. druga za 160 gl. Opozarjamo č. gg. cerkvene predstojnike na ti dve deli! Prva je prav primerna za altar M. B., druga za altar sv. družine. Prav ljubki sti tudi drugi dve siiki. Prva: *Klepetavki* predstavlja postrežnico, ki prav rada klepeta s hišno dekle; druga: Ko sem bila še v tvojih letih, predstavlja mamico, ki šivaje pripoveduje mlademu dekletcu, kako je bilo v nje mladih letih. Oba sliki zelo ugajate občinstvu, ki hodi v obilnem številu gledat vrle umetnice prvo razstavo. Opozarjamo zlasti č. duhovščino, da si slike ogleda, ker že iz teh bodo spoznali naše umetnice „glavo in srce“.

Kdor hoče v stroki cerkvenega slikarstva kaj naročiti, obrni se do Nje v Gorici, ulica Novi Most št. 26.

Ant. Jerkič, naš fotograf v Gorici, si je napravil krasno delavnico (atelier) v hiši ljudske posojilnice v Gosposki ulici. Nas silno veseli ta napredek in iz srca voščimo vrlému rojaku — obiskovavcev. Rojaki, podpirajte svoje ljudi!

Diplomirani živinozdravnik g. Fr. Pirnat nam je naznanil, da se je pred dobrim mesecem naselil v Gorici (vojašnica topničarska) in, da je pripravljen p. n. slevenskemu občinstvu pomagati proti vsakovrstnim boleznim vseh domačih živali.

Juhé, juhé! Po vsej beli Ljubljani se govori, da pojde štajerski fantič dr. Tavčar, zaveznik kranjskih in štajerskih nemškutarjev, dne 8. marcija v Gorico. Tukaj bo imel govoranco, ko bosta Tuma — Gabršček formalno ustanovljala liberalno stranko na Goriškem. Le vkup, le vkup dne 8. marcija liberalna gmajna!

Razpisane službe. Na c. kr. navtični šoli v Malem Lošnju bodo s 1. septembrom 1900 proste tri profesorska mesta: za italijanski in nemški jezik; za matematiko in deskriptivno geografijo in tretje za matematiko in fiziko. Prošnje se mora doposlati do konca marcija c. kr. deželnemu šolskemu svetu za Istro.

V Biljah bodo pripravili lepe nove orglje, katere bode izdelala tvrdka Zupan iz Kamnegorice.

Iz Rihemberga nam poročajo: Naša občina napreduje. Še pred 10. leti so kraški hribi kazali gola rebra proti dolini, danes so ti hribi že močno obraščeni z borovjem, smrekami in mecesni. Hvala za to gre v prvi vrsti marljivemu gozdarju g. Božiču. Rihenberg bo imel v kratkem poleg že obstoječih cest, še dve novi na Komen in po braniški dolini. Posebne važnosti bo cesta po braniški dolini, ki bo peljala na Goče in v Vipavo. Zdaj se nam obeta še železniška postaja tik vasi.

Iz Doberdoba nam pišejo, da je šola zaprta že od 12. t. m. Med otroci se je pojavila angina in vročica.

Kopriva. V tukajšni občini so nastale razne homatije radi cerkvenih starešin. Bili bi mnogi radi. Hoteli so imeti nove starešine, koje so izvolili pod dimnikom, nevedoč da je njih delo popolnoma brezuspešno. S takimi sklepi so prišli dne 28. januarja t. l. v občinsko pisarno, ter tukaj razsajali in skazovali svojo nevednost. Sedaj sta izvoljena kot cerkvena starešini v tukajšni občini g. Ivan Turk iz Koprive in g. Josip Jurca iz Berij pri Koprivi. Homatije pa niso še končane; poročal bodem posledice.

Solkan. Pustni torek zvečer pričelo je goriti seno na hlevu kmeta Janeza Hlede. Oganj so pravočasno opazili ter po napornem delu srečno vdušili. Nevarnost je bila velika, da zagore sosednje hiše. Kako je oganj nastal, ni mogoče doznati.

O **drzni tatvini v Solkanu** smo zadnjič poročali. Ves dogodek je bila gola izmišljotina. Prefrigani učence Jakob Saksida iz Pervačine si je sam izmisлил ves napad. Saksida je sam ukradel. Potem pa si je čevlje pribil na pod ter se zamotal roki, kakor da je zvezan. Tudi govoriti ni hotel, kakor da je omotjen. A napisal je na listek, da do dveh popoldne ne more govoriti. Prignali so v Solkan več ciganov, katere so v občinski pisarnici predstavili Saksidi. A ta ni mogel nikoga spoznati. Eden je imel predolgo, drugi prekratko brado itd. Vse to je vzbudilo sum okrajnemu orožniškemu naredniku. Začel je preiskavo ter našel v sem: vkrađeno zlatenino ter pri fantu 18 kron v gotovini. Prijeli so ga ter odgnali k sv. Antonu v Gorici. Na sledu so že tudi njegovemu tovarišu.

Nova železnica. V državnozbornski seji dne 22. t. m. j. predložil železniški minister Wittek načrt za železnico, ki bo vezala severne avstrijske dežele s Trstom. Ta železnica bo začela pri *St. Vidu na Solnograškem* in pojde čez gore Ture do Mosta na Beli, oziroma do *Špitala na Koroškem*; od tod do Beljaka, oziroma Celovca; od tod čez gore Karavanke na *Kranjsko* in sicer na Bled, od tod v Bohinjsko dolino; iz bohinjske doline na *Primorsko* (in sicer v *Podbrdo, Hudojužno, Grahovo*, po *Baški dolini* k sv. Lu-

ciji pri Tominu; od tod v *Kanal* in *Gorico* do „ruse hiše“; od tod v *Renče, Pervačino, Rihenberg*; od tod na *St. Danijel, Koprivo, Dutovlje, Občino* v *Trst* k sv. Andreju.

Dolžina nove železnice bo 287 kilometrov. Cela proga bo stala 182 milijonov kron. Delo se bo končalo do l. 1904.

Ako ne bodo poslanci à la Wolf v zbornici razsajali, imeli bodemo tedaj Primorci v kratkem zelo ugodno železnico!

Zled (dajje). Glede ravnjanja z mladim drevjem naj pa velja naslednje navodilo:

Ako se je deblo le upognilo ali pa se je le na pol prelomilo, naj se od njega skrbno odstrani *iverje*. Drevesce je treba poravnati ter je trdno privezati h kolu, razpoka naj se pa namaže z drevesnim voskom ali pa z ilom. Ob enem se mora krona nekoliko skrajšati. Ako se je tako postopalo, se bode v teku leta marsiktera rana zacelila. Ako bi se pa to ne zgodilo, potem je pa skoraj gotovo, da poškodovana drevesca prihodnjo pomlad začno poganjati mlado brstje ravno pod razpoklino, t. j. ravno pod tistim mestom, kjer se je drevesce preteklo leto poškodovalo. Iz tega brstja se drevescu lahko napravi nova krona. Če je pa drevescu poškodovana le krona, potem naj se skrajšajo še vse ostale stranske veje v razmerju z ostalim nepoškodovanim delom krone, in sicer tako, da so očesa, pri katerih se veje odrežejo, obrnjena venkaj. Na ta način dobi na novo zrastle krona lepo obliko. Odrezuje naj se gladko in s prav ostrim rezilom, a rane naj se pomažejo z drevesnim voskom. Istotako se morajo vse druge rane in razpoke pogladiti z ostrim rezilom ter se ne smejo paščati nepotrebni štrklji. Vse rane naj se namažejo.

Vse večje rane naj se režejo z žago, ne pa s sekuro. Paziti je treba, da se ne naredi po nepotrebnem štrklji, *iverje* in razpokline. Take rane je treba dobro pogladiti z nožem ali pa z obličem, kajti, kolikor bolj gladka je rana, toliko manjša je nevarnost, da bi začela gniti. Vse večje rane naj se namažejo s katramom. Pri poškodovanih drevescih, ki imajo namen kinčati naše vrte in druge enake nasade, ravna naj se baš tako, kakor smo zgoraj povedali, le krone naj se do kraja odrežejo, ker se potem laže lepo uravnajo.

Tako „Kmetovalec“.

Dne 23. febr. je stavil v državnem zboru poslanec **dr. A. Gregorčič** s posebnim ozirom na občino Naklo v sežanskem okraju, ki je bila po toči in žledu zelo prizadeta, naslednji predlog: „Visoka zbornica naj sklene: Pozivlja se c. kr. vlada, da pregleda bedo, ki je nastala vsled toče in slabe letine na gorenjem Krasu, posebno v županiji Naklo sežanskega okraja ter škodo, katero je v istih krajih, kakor v sosednjih vaseh okraja postojnskega na Kranjskem, povzročila poledica dne 13. in 14. dec. 1899 na sadnem in gozdnem drevju; da pomore bedi s tem, da razdeli brezplačno živila in semena med stradajoče ljudstvo, da prične in pospešuje javna dela, posebno pri cestah in mostovih in da odpiše zemljiški davek; kakor tudi, da pospešuje novo nasadbo sadnega drevja na ta način, da deli med prizadeto ljudstvo brezplačno potrebnih sadik, ter da tudi z denarjem podpira pridne sadilce.“

„**Slovenka**“. Pivec-pevec E. Gangl opisuje v 1. št. 1. l. *samomor*. Pije-poje tako-le: „Gospodična Jakobina! — Iz ljubezni, iz brezupa — kupil sem si danes strupa — in ga stresel v čašo vina. — Veste vino, pijem rad... Danes bo poslednjikrat, — gospodična Jakobina! — smrt se mi iz čaše smeje, — srce mi ljubezen greje, — ah, naj se napije vina, — vina zastrupljenega.“

Uboga Jakobina! Imela bi veliko zaslužnje, ko bi izlila skaf mrzle vode na razgorčenega norca! O te vrste pesnikih ki nimajo nobenih idej, nobenih uzorov, je pisal pred leti prevzorni škof dr. Mahnič. Rekel je, da je po novodobnih mislih pesnik le, kdor je razmršen, raztrgan, umazan divjak, z dolgimi lasmi, pravi pijanček in norec!

Svetujemo g. urednici Ivanki Anžič, katere zmožnosti in dobro voljo obče hvalijo, da za vedno zapre pot do „Slovenke“ brezupnim pivcem ki le o samomarih in revolverjih čenčajo! „Slovenka“ bodi glasilo čednosti in uzornosti ženskega spola!

Giordano Bruno, — kateremu tudi „Soča“ ni pozabila posvetiti par vrstic, — je bil menih iz dominikanskega reda, — a odpadnik od redovništva in sv. vere. Svoje lepe naravne zmožnosti je strastni Bruno uporabil proti cerkvi in veri. Sam o sebi piše, da je bil hinavec nasproti predstojnikom. Klátil se je po Italiji, Nemškem in Francoskem ter trosil povsod strup krivoverstva. Ta sam v sebi razdvojeni „učenjak“ je zmedel materijalistične in panteistične nauke ter jih pljuval proti cerkvi.

Cerkvena inkvizicija, kateri je bil v sodbo izročen, je obsodila njegove nauke. Obsojen pa je bil ne za to, kakor „Soča“ pravi, ker je učil Kopernikov nauk, da se zemlja suče okoli solca, ampak za to, ker je učil: 1) da Kristus ni Bog, ampak imeniten čarovnik, 2) da Bog ni oseben, ampak je isto, kar vesoljstvo, 3) da človeška duša

roma od človeka do človeka; 4) učil je krivoverško gleda presv. Trojice in Matere Božje. —

Poskusili so večkrat zlepa omečiti njegovo trdovratnost, a zaman. Cerkvena inkvizicija je bila primorana obsoditi njegove nauke. Smrtno kazen na gromadi je pa izrekla in izvršila posvetna oblast. Cerkveni pregreški so bili namreč takrat tudi pred državo kaznjivi.

Opadnik Bruno je bil poln sovraštva do katoliške vere, še celo tikoma pred svojo smrtjo je sv. razpelo jezno pahnul od sebe.

¹⁾ G. Gabršček se tudi suče okolu solca, pa ga le ne vidi! Še celo „Rdeči Prapor“, ki je glasilo socialnih demokratov, ni tako grdo in lažljivo pisal o sv. cerkvi, kakor „Soča“. Pravijo, da ima „Soča“ okolo 300 „Primorcev“ pa okolo 1000 naročnikov, toda mi ne verjamemo, da bi bilo med Slovenci še toliko tepcev!

V **Vertobjici** se je hotel vtopiti delavec I. Bizjak iz Gorice, ki se je bil že večkrat zmešal. Po sreči je šel takrat mimo kmet Andrej Zavertanek iz Rosenthala, ki ga je rešil.

Stari srebrni drobiž in stari krajcarji, Cesarske deželne blagajne, v glavnih mestih bodo sprejemale srebrni drobiž stare veljave še do 15. februarja leta 1901., a le za polovico imenske vrednosti. Stari krajcarji in polkrajcarji pa se kot plačilo sploh ne bodo nikjer več sprejemali, pač pa pri gori imenovanih blagajnah do 30. junija t. l. zamenjavali za polno ceno; od tega dne naprej do 30. junija 1901. pa le za polovico imenske vrednosti.

Socijalne drobtinice.

Krošnjarem na Bolškem. Trgovinsko ministerstvo je bilo razposlalo raznim trgoviniskim zbornicam načrt, po katerem bi se utesnilo krošnjarenje. Visoki gospodi se je zdelo potrebno, da vzamejo bednim krošnjarem še ta košček kruha. Znano je, da si ljudstvo pomaga s krošnjarenjem tam, kjer ni drugih zaslužkov. Tako bi naše ubogo ljudstvo na Bolškem zelo trpelo, ako bi to obveljalo. Kozorejo so jim že utesnili, zdaj naj jim utesnijo še krošnjarenje in ne ostalo bi jim družega, ko izseliti se v Ameriko.

Trgovinska zbornica na Dunaju se je izrekla proti tej utesnitvi. Upamo, da se jej pridružio tudi druge zbornice avstrijske. Protest naj bi napravile tudi naše prizadete občine na Bolškem!

Izvoz avstrijske industrije pojema od leta do leta. Dobro ime, katero so avstrijski izdelki pred leti vzivali na izhodu, se je do cela poizgubilo. Neverjetno je, kako so naši industrijci že leta sem pospodarili na izhodu. Milijone čevljev s papirnatimi podplati, obleke ponarejenega volnenega blaga, galanterijske izdelke iz ponarejenega usnja in nepravilnih kovin, jeklene glavničke iz mehkega železa, ure iz cinkovine, itd. so izvažali na izhod ter prodajali Turkom. Kogar pa so enkrat z avstrijskim pofelnom našmirali, se dobro premiali, predno kupi še kak „avstrijski“ izdelek. Tako so pošteni avstrijski industrijci do cela zgubili trg na izhodu ter so jih spodrinile angleške in ruske tvrdke. Toda jedne vrste izvoz je še ostal Avstriji in to so ogerska in poljska dekleta, katere judovski kupci z dekleti slej kakor prej prodajajo na izhod. Judje, ki so ta izvoz tako visoko povzdignili, so ves drugi izvoz popolnoma uničili. In oblast, ki se briga za vsako malenkost, in ki kaže toliko skrb za obrtni stan, vsega tega noče videti.

Konkurenca v zidarski obrti. Svico pogosto slave kot svobodoljubno. Toda, ako gre komu za žep, zgine tudi v Svici ne samo dobra volja, marveč tudi svoboda. Iz Curiha poročajo: Agitacija proti konkurenci tujih delavcev je storila korak naprej, kajti curiška zidarska društva so na vlado vložila vlogo s zahtevo, da se vnaprej javna dela oddajajo le onim podjetnikom, ki dajejo delo izključno domačim delavcem. Vloga je pred vsem naperjena proti Tirolcem in italijanskim zidarjem. I pri nas bi se morali zganiti v tem oziru.

Štrajkujoči rudarji. Položaj štrajkujočih rudarjev na Ceskem, Moravskem in Šleskem je še vedno nespremenjen. Pomoči pričakujejo od državnega zbora, ki si pa sam ne ve pomagati.

Slovensko delavsko stavbeno društvo v Ljubljani. Iz letnega poročila posnemljemo, da je to velevažno društvo od svojega početka do danes postavilo 35 delavskih hiš. Vse dosedanje združeno premoženje znaša 75.000 gl. Tako društvo bi bilo zelo potrebno tudi na Goriškem. Ali nesrečni osebni prepričani...

Drugi redni občni zbor tega društva bo dne 25. feb. 1900 ob 10 uri predp. v dvorani „Katoliškega Doma“ v Ljubljani.

Naša društva.

Vabilo k občnemu zboru trgovsko-obrtno registrovane zadrage v Gorici z neomejenim jamstvom, kateri bode 11. marcija 1900. ob 11. uri popoldne v prostorih „Slovenske Čitalnice“. Dnevni red:

a. Poročilo ravnateljstva o poslovanju za leto 1899.

b. Volitev overovateljev zapisnika o občnem zboru in odobrenje zapisnika prejšnjega občnega zбора.

c. Volitev osmih članov ravnateljstva, petih namestnikov, pet članov nadzorovalnega sveta in pet namestnikov istega.

d. Sklepanje o letnih računih in bilancah.

e. Razprava in sklepanje o predlogih ravnateljstva, nadzorovalnega sveta in posameznih članov.

Za Alojzijevišče: J. J. 40 K, preč. gosp. Andr. Leban 20 K, preč. g. Jos. Godnič 20 K. Preč. g. Bl. Grča, deželni poslanec 27 K. Bog obudi mnogo dobrotnikov zares ubogemu zavodu!

Iz Čepovana imamo veselo sporočilo, da so ustanovili Raiffeisnovo posojilnico. Pravila so podpisali dne 22. t. m. Bog daj srečo!

Sadjarško in vinarsko društvo nakeljsko-brkinsko, bode imelo svoj letni občni zbor na Barki v nedeljo 4. marca ob 2^{1/2} popoldne s tem - le dnevnim redom: 1. Poročilo predsednikovo. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Predavanje: Krvava uš. 5. Razni predlogi. Odbor.

V Bukovici se je ustanovilo neko bralno društvo, katero ima svoj sedež v krčmi in kojemu predseduje „oštir“. Slabo znamenje je vže to, da so imeli ustanovni shod pret. nedeljo med popoldansko službo božjo. Pozor!

Dunaj. Podporno društvo za slovenske velikošolce na Dunaju, nam je poslalo izkaz darovalcev in darovalk v zadnjih treh mesecih. Blagim darovalkam bodi najiskrenejša zahvala.

Društvo je tekočega šolskega leta razdelilo: Meseca novembra pr. l. 44 velikošolcem 244 K. v denarju, 356 obednic, skupaj 422 K., mes. decembra pr. l. 46 velikošolcem 280 K. v denarju in 208 obednic, skupaj 384 K., mes. januarja t. l. 38 velikošolcem 314 K., 141 obednic, skupaj 384 K. 50 h. V treh mesecih je društvo razdelilo 1190 K. 50 h.

Društveni odbor iskreno prosi, da vsak po svoji moči daruje za bedne mlade rojake na dunajskih visokih šolah.

Darove bode hvaležno sprejemal društveni blagajnik: g. dr. Klem. Seshun, dvorni in sodni odvetnik na Dunaju I. Singerstr. šte. 7.

ZAHVALA.

Podpisani se zahvaljujem tem potom vsem častitim sobratom in posvetnim gospodom in družinam slovenskim, ki so se za časa moje smrtno nevarne bolezni mene spominjali bodisi v molitvah, bodisi na kak drug način.

Z odličnim spoštovanjem

Francišek Zoratti.

Za kratek čas.

Sodnik: „Gospod Krajec Vas je torej imeval osla. Ali ste se morali radi tega tako ugreti.“ — **Zatoženec:** „Gospod sodnik Vi ste osel!“ — **Sodnik skoči** po koncu rudeč ko rak. Nato reče **zatoženec:** „Vidite gospod sodnik tudi Vas ugreje ta lepi priimek.“

Nečak: „Stric, zakaj imate tako rudeč nos?“ — **Stric:** „To pride od mraza.“ — **Nečak:** „Kaj vas zebe tudi v gostilni, kjer je vedno zakurjeno?“

(Premalo je pomislil). **A:** „Ali ne verjameš, da je včasih kak pes bolj brihten ko njegov gospodar.“ **B:** „Zakaj ne? Saj imam jaz sam enega takega!“

(Pri naboru). **Zdravnik:** „Zakaj je vaše desno rame bolj visoko?“ **Kmečki fant:** „Zato, ker je levo bolj nizko.“

Odgovorni urednik in izdajatelj: I. Bajt.
Lastnik: Konsorcij „Primorskega lista“.
Tiska: Hilarijanska tiskarna.

Posamezne številke „Primorskega lista“ se dobivajo v tobakarnah v šolskih in nunskih ulicah po 5 kr. ali 10 vin.

Krojaški mojster FRANC ČUFER

▼ Gorici

v ulici sv. Antona št. 7.

v hiši g. J. Kopača nasproti okr. sodniji

izdeluje

VSakovrstne obleke

za moške po meri, bodisi fine ali priproste.

Priporočam se svojim rojakom v Gorici in na deželi, posebno pa učencem ljudskih in srednjih šol za obila naročila.

Novoporočenci pozor!

Štejem si v čast naznanjati slavnemu občinstvu, da sem razširil trgovino pohištva v ulici Vetturini, glavni uhod v gosposki ulici.

Anton Breščak

v Gorici, gosposka ulica šte. 14, blizu lekarne Gironcolijeve.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo za vsak stan. Pohištvo je po najmodernejih slogih, posebno spalne, jedilne in posetne sobe so po Nemškem slogu odlikovanih Črnigojevih delavnic v ulici Pontenuovo in via Leoni, katere so lepše in ukusneje izdelane in ceneje od Dunajskih in Budapeštanskih tovarov. Ostalo pohištvo je od prvih mizarskih mojstrov.

Sprejema še naročila in izdeluje po izbiri obrisa najceneje in v najkrajšem času.

Bogata zaloga podob na platno in šipo z različnimi okvirji. Belgijska brušena ogledala vsake velikosti. Različno pohištvo, kakor: tovetne mizice, različna obešala, preproge za okna itd. Različne stolice z trsa in celuloida, posebno za jedilne sobe. Blazine iz strune, afriške trave z žimami in platnom na izbiri ter razne tapecarije. Reči, katere se ne nahajajo v zalogi preskrbijo se po izbiri cenikov v najkrajšem času.

Daje se tudi na obroke, bodisi tedenske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in parobrodih.

Anton Obidič,

čevljar

v Semeniški ulici št. 4

v Gorici,

priporočam se

za raznovrstna naročila po meri za gospe in gospode.

Naročila se izvršujejo hitro
Priporočam dalje tudi svojo zalogo

Florjan Kralj,

tovarnar kisa v stari cukrarni,

kapucinska ulica št. 11.

priporočam se svojim sorojakom v mestu in na deželi v nabavo kisa, kakor ekstrata, vinskega in komune, po poštenih cenah.

ANTON FOX

klobučar in gostilničar v Semeniški ulici ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči v svoji krčmi pristna domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solilne.

Izurjena kuharica

išče službe.

Obrniti se je do upravnštva Pr. L.

Odlikovani fotografski atelier

A. JERKIČ

GORICA,

Gosposka ulica šte. 7, v hiši

„Goriške ljudske posojilnice“,

edini zalagatelj c. kr. avstrijske državno-uradniške zveze za Goriško, sprejema vsa v fotografsko stroko spadajoča dela.

Novi, velikomestno urejeni atelier

odgovarja vsem

modernim zahtevam v tej stroki.

P. n. gg. državni uradniki in njihovi družinski člani dobé pri obstoječih cenah 15% rabat.

Se toplo priporočam z odličnim spoštovanjem udani

ANTON JERKIČ.

Štev. 137

op.

Razglas.

Naznanja se, da

JAVNA DRAŽBA

zastavil IV. četrtletja t. j. mesecev

oktobra, novembra in decembra 1898

začne v

ponedeljek, dne 12. marca 1900.

in se bo nadaljevala naslednje četrtke in ponedeljke.

Od ravnateljstva zastavnice in z njo združene hranilnice.

V Gorici, dne 12. februarja 1900.

Karol Draščik,

pekovski mojster na Kornu v Gorici

izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinjejšega, za nove maše in godove, kolače za birmo in poroke itd.

Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji gospodov naročnikov. — Priporočam se za nje svojim rojakom v mestu in na deželi najljubneje.

„Krojaška zadruga“,

vpisana zadruga z omejeno zavezo

v GORICI,

Gosposka ulica št. 7.

VELIKA ZALOGA

vsakovrstnega manufakturnega blaga za ženske in moške obleke, za vsak stan in vsak letni čas

v naj večji izberji,

kakor: sukno, platno, prtenino, Chiffon, oksfort, srovice, vsakovrstne preproge, zavese, namizne prte; nadalje vsakovrstno perilo, srajce Jäger itd.

VSE PO NAJNJIŽIH CENAH.

Cene so stalne brez pogajanja.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8

priporočam

pristna bela in črna vina iz vipavskih furlanskih,

briskih, dal-matinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 itrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

Čebelno voščene sveče

pod garancijo 2000 kron

priporočam preč. duhovščini, cerkvenim oskrbništvom in slavnemu občinstvu.

Z odličnim spoštovanjem

J. KOPAČ,

svečar.

Ulica sv. Antona št. 7. v Gorici.

Mala posredovalnica.

Udje kat. del. društva dobe v tem oddelku brezplačno prostor za oznaila. Neudje plačajo po pogodbi. Obratati se je do upravnštva P. L. v Gorici na Placuti št. 12.

1. Potrešček, star 35 let, zmožen slovenskega, nemškega in italijanskega jezika, ki je zvesto služil že pri raznih gosposkih družinah, išče službo.